

Bildande av Lotorps naturreservat i Finspångs kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länstyrelsen Östergötlands beslut

Länstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § Miljöbalken ett område inom fastigheten Lotorp 3:4 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn ska vara Lotorp.

Syftet med reservatet

Syftet med Lotorps naturreservat är att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer som finns i området, i form av äldre barrskog med lång skoglig kontinuitet och ett mer eller mindre öppet kärr.

Syftet med naturreservatet är även att bevara och vårda biologisk mångfald, så som arter i allmänhet och hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter i synnerhet som är knutna till ovan nämnda naturmiljöer, gamla träd och död ved. Syftet är även att naturreservatet, med hänsyn till naturvärdena, ska vara tillgängligt för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk. Åtgärder för att efterlikna naturliga störningar och för att återställa ett område med planterade träd så att det får naturskogskvalitéer kan bli aktuella. Syftet med att bevara kärret kan nås genom röjning av igenväxning och slätter. För att nå syftet med friluftslivet kan enstaka anordningar bli aktuella.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § Miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare eller liknande mindre fordon vid uttransport av fällt vilt samt på beslutskartan markerade basvägar för skogsbrukets behov i anslutning till naturreservatet på Lotorp 3:4;
4. uppföra torn, byggnad, mast, vindkraftverk, luft- eller markledning eller annan anläggning;
5. anordna upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

8. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § Miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. åtgärder av engångskaraktär genom röjning eller avverkning av planterade granar i ungskog;
3. åtgärder för att skapa död ved och luckighet i mindre omfattning för att gynna naturvärden knutna till tall och lövträd;
4. åtgärder för att minska angrepp av skadeinsekter om dessa angrepp riskerar att motverka att syftet med reservatet uppnås;

5. röjning av igenväxning och slätter på det öppna kärret;
6. dokumentation av reservatets utveckling av bevarandemål och naturvärden samt effekter av skötselåtgärder;
7. iordningställande, markering och underhåll av friluftslivsanläggningar, som vandringsled och informationstavlor.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § Miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, med undantag för hund vid inom reservatet tillåten jakt;
2. ta grenar eller annan ved, bryta kvistar, falla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. samla ryggradslösa djur, mossor, lavar eller vedsvampar med undantag för enstaka individer för artbestämning genom hävning eller plockning;
4. skada djurlivet, undantaget den jakt som får bedrivas i reservatet;
5. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

6. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
7. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B 1-7. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för markägare att flytta på träd som fallit över basväg markerad på beslutskartan eller för sakägare att flytta träd som fallit över på kartan markerade leder. Träden ska läggas inom reservatet. Markägare får även underhållstöka på beslutskartan markerad basväg, till en bredd av maximalt fem meter.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt Miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Området består av två talldominerade barrnaturskogar och mellan dessa ett mer eller mindre öppet kärr samt ett mindre parti ungskog. Det finns gott om riktigt gamla tallar med pansarbark, många upp mot 200 år och med en brösthöjdsdiameter på upp mot sex till sju decimeter, och ett mindre inslag av gamla granar. Det finns även relativt gott om död ved, både stående och liggande. Åtta sällsynta (varav två rödlistade) arter som är knutna till gamla tallar och granar, samt lång skoglig kontinuitet, är funna i området, men förmodligen finns här fler skyddsvärda arter. För att naturvärdena ska bestå och utvecklas behöver området undantas från skogsbruk och skötas genom att kompensera tidigare skogsbruks negativa påverkan samt bristen på naturlig störning, så som brand och bete. Området ryms inom strategin för formellt skydd av skog. Naturreservatet ligger dessutom tätortsnära och är delvis välbesökt, där de gamla skogarna bidrar till högt upplevelsevärde.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § Miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. Miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Lotorps naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan. Enligt översiktsplanen ligger Lotorp inom område för tätortsnära rekreation, vilket reservatsbildning bedöms vara positivt för.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har, i enlighet med 7 kap. 25 § Miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Lotorps naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till reservatets syfte uppnås.

Miljö kvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Lotorps naturreservat är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen *Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv* samt *Myllrande våtmarker*, vilka Sveriges riksdag och regering har beslutat om.

Länsstyrelsen bedömer att Lotorps naturreservat bidrar med olika ekosystemtjänster, så som att bevara svampar som är känsliga för avverkning och som är viktiga för nedbrytning av dött material och som används som bland annat matsvamp, samt bidrar till ett fungerande ekosystem där arter som lever av skadeinsekter gynnas. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk mångfald bidrar dessutom till ett landskap som är bättre rustat för klimatförändringar. Även naturupplevelser för allmänheten, med möjligheten att röra sig i gammal skog, räknas till områdets ekosystemtjänster.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom området dokumenterades i samband med Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheterna år 1996 och 2000. Områdets höga naturvärden konstaterades även vid Länsstyrelsens utredning av området. Västra delen av reservatet är med i naturvårdsprogrammet för Finspångs kommun.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. En värdering av området genomfördes av Forum Fastighetsekonomi AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägarna och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 1 februari 2013.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen Östergötlands distrikt, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Finspångs kommun (till kommunens ledansvarige i egenskap av sakägare, kommunens centrala e-postlåda och miljö- och kvalitetssamordnaren), Naturskyddsföreningen i Finspång, Finspångs skid- och orienteringsklubb (Finspångs SOK) och Medley AB Arena Grosvad.

Samtliga markägare har svarat att de inte har några synpunkter på beslut och skötselplan.

SGU har inget att erinra vad gäller beslut och skötselplan, men föreslår att skötselplanens referenser till jordartskarta och berggrundskarta kan kompletteras med serienummer Ae 127 respektive Af 163.

Finspångs kommun ställer sig mycket positiva till bildandet av naturreservatet och har inget att invända mot förslagen till beslut eller skötselplan.

Finspångs SOK har svarat att de önskar kunna anordna tävlingar med upp till 1 500 deltagare inom området utan tillstånd från Länsstyrelsen, samt refererar till C-föreskriften nummer 6.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Länsstyrelsen bedömer att skötselplanens information blir tydligare med komplettering av referens av jordart- och berggrundskartorna enligt SGU:s förslag.

När det gäller tävlingar inom området så behöver inte dessa medföra risk för skada på områdets naturvärden, men eftersom det finns flera delområden som är känsliga för slitage kan tävlingar med deltagare på upp till 1 500 orsaka stor skada om de inte utformas och planeras på ett bra sätt. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att förbudet mot att anordna tävlingar utan tillstånd från Länsstyrelsen inte kan ha ett undantag för arrangemang med upp till 1 500 deltagare.

Övrigt

Strandskydd

Mindre delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. Miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar

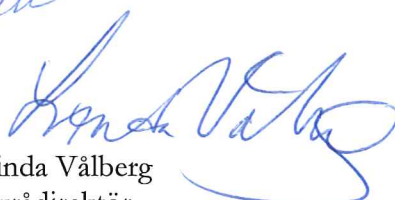
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § Miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, funktionschef Emma Hagström, länsjurist Karin Fridell, samhällsplanerare Gun-Marie Gunnarsson och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Linda Vålberg
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Sändlista